वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

आर्थिक वर्ष २०८०/८१

गण्डकी प्रदेश रकार
स्वास्थ्य मन्त्रालय
स्वास्थ्य निर्देशनालय

गण्डकी आयुर्वेद औषधालय

लेखनाथ, कास्की, पोखरा

वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

आर्थिक वर्ष २०८०/०८१

गण्डकी प्रदेश सरकार
स्वास्थ्य मन्त्रालय
स्वास्थ्य निर्देशनालय

गण्डकी आयुर्वेद औषधालय

लेखनाथ, कास्की, पोखरा

फोन नं: ०६१-५६०५२८

E-mail : gandakiayurveda@gmail.com

Website : gaa.gandaki.gov.np

बिषयसुची

१ पृष्ठभूमि-कास्की जिल्लाको परिचय

२ कास्की जिल्लामा आयुर्वेद संस्थाहरु

३ कार्यालयको भौतिक पूर्वाधारहरु

४ कार्यालयको संगठन संरचना र शाखाहरुको जिम्मेवारी

५ निजी आयुर्वेद संस्थाको विवरण

६ बिरामी तथ्याङ्क विवरण

७ प्रदेश सरकारबाट प्राप्त बार्षिक कार्यक्रमहरुको विवरण

८ संघिय सरकारबाट प्राप्त बार्षिक कार्यक्रमहरुको विवरण

९ वार्षिक लक्ष्य अनुसार सम्पादन हुन नसकेका कार्यक्रमहरु

१० विविध

११ फोटोहरु

१ पृष्ठभूमि

१.१ परिचय :

नेपालको संविधानले आधारभूत स्वास्थ्य सेवालाई प्रत्येक नागरिकको मौलिक हकको रुपमा स्थापित गरेको छ । देश संघीय शासन प्रणालीमा गइसकेकोले संघीय संरचनाको वस्तुगत धरातलमा आधारित रही गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवालाई सबै नागरिकको सर्वसुलभ पहुँचमा पुर्याउनु राज्यको दायित्व हो । नेपालमा सत्रौं शताब्दीमा सिंहदरवार वैद्यखानाको स्थापनसँगै आयुर्वेद उपचार पद्धतिको विकास भएको थियो । वि. सं. १९४७ मा वीर अस्पतालको स्थापना भएसँगै आधुनिक चिकित्सा पद्धतिको संस्थागत विकास भएको हो भने । वि. सं. १९७४ सालमा श्री ३ महाराज चन्द्र शम्शेरले पहिलो आयुर्वेद चिकित्सकलय एवं पाठशालाको स्थापना गरि आयुर्वेद चिकित्सा पद्धतिको विकास प्रयास गरिएको थियो । समग्रमा स्वास्थ्य क्षेत्रको योजनावद्ध विकास भने वि. सं. २०१३ को प्रथम आवधिक योजनासँगै शुरुवात भएको पाइन्छ । वि. सं. २०३२ मा १५ वर्षे प्रथम दीर्घकालिन स्वास्थ्य योजना लागू भएको र वि. सं. २०५४ मा २० वर्षे दोस्रौ दीर्घकालीन स्वास्थ्य योजना लागू भएको थियो । वि. सं. २०४६ को राजनैतिक परिवर्तन पछि नेपाली जनताको परिवर्तनको अपेक्ष अनुरुप आएको राष्ट्रिय स्वास्थ्य नीति २०४८ ले गाउँ गाउँसम्म प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा विस्तार गरियो भने वि. सं. २०५२ मा राष्ट्रिय आयुर्वेद स्वास्थ्य नीति लागु गरी प्रत्यक जिल्लामा जिल्ला स्तरीय आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्था र ५ गाविसलाई सहज हुने गरी १ आयुर्वेद औषधालय स्थापना गर्ने नीति अनुरुप आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाहरुको स्थापना गरिंदै लगिएको थियो ।

१.२ कार्यालयका उद्धेश्यहरु :

आयुर्वेद चिकित्सा वैदिक कालदेखि शास्वत रुपमा चल्दै आएको चिकित्सा हो । वि. सं. २०२४ मा यस कार्यालय गण्डकी अञ्चल आयुर्वेद औषधालयको रुपमा वेगनासमा स्थापना भएको थियो । त्यस पछि वि. सं. २०५८ मा आयुर्वेद विभागबाट जिल्लामा रहेका साधारण औषधालयहरुको आर्थिक कारोबार जिल्लास्तरीय कार्यालयबाट गर्ने निर्णय भए अनुसार सदरमुकाम बाहिर रहेका जिल्लास्तरीय कार्यालयहरु जिल्ला सदरमुकाम ल्याउने नीति अनुसार लेखनाथ नगरपालिका ३ अर्घौमा रहेको लेखनाथ आयुर्वेद औषधालयको भवनमा स्थानान्तरण गरि यहाँ स्थित औषधालयलाई वेगनास आयुर्वेद औषधालयको रुपमा वेगनासमा स्थानान्तरण गारिएको थियो । यसपछि निरन्तर रुपमा यस कार्यालय संचालनमा रहेको छ । देशको संघीय संरचना अनुसार यस कार्यालय नेपाल कै सबभन्दा ठूलो महानगर पालिका पोखरा २६ को आयुर्वेदिक मार्गमा रहेकोछ । प्रदेश अन्तर्गत रहेको र नेपाल सरकारको मन्त्री परिषद्को अंचल शब्द हटाउने

निर्णय भए अनुसार गण्डकी प्रदेश सरकारको २०७७ वैशाख २३ को निर्णय अनुसार गण्डकी आयुर्वेद औषधालय को नाममा रहेको छ। यस कार्यालयले स्थापना देखिनै आयुर्वेद चिकित्सा सेवा दिदैं आइरहेको छ।

कास्की जिल्ला नेपालकै महत्वपूर्ण पर्यटकीय स्थल पोखरा सहितको जिल्ला हो । यस जिल्लाको सदरमुकाम पोखरा होजुन हाल गण्डकी प्रदेश राजधानी पनि हो। विश्व मानचित्रमा यस जिल्ला २८°०६"उत्तरी अक्षांश देखि २८°३६" उत्तरी अक्षांशसम्म र ८३°४०"पूर्व देशान्तर देखि ८४°१२" पूर्व देशान्तर सम्म फैलिएको छ। यस जिल्लाको कुल क्षेत्रफल २०१७०० हेक्टर छ र सिमानामा पूर्वमा तनहुँ र लमजुङ, पश्चिममा पर्वत र म्याग्दी, उत्तरमा मनाङ्ग र मुस्ताङ, दक्षिणमा स्याङजा जिल्ला पर्दछ । समुद्र सतह देखि मादी नदीको किनारमा करिव ४५० मिटर र अग्लो अन्नपूर्ण प्रथम ८०९१ मिटर रहेको छ। उत्तर तर्फको मनमोहक हिम श्रृखला, सेती नदीको गहिरो खोच/गल्छी, उपत्यका र ताल तलैया यस जिल्लाका आभूषण हुन्।

२०७८ सालको राष्ट्रिय जनगणना अनुसार यस जिल्लामा जम्मा घरसंख्या १६०६५१ र कुल जनसंख्या ६०००५१ रहेको छ जसमा पुरुष २९२७९१ र महिला ३०७२६० रहेका छ। यस जिल्लाको जनसंख्या वृद्धिदर १.९० प्रतिशत रहेको छ भने जनघनत्व २८८ प्रति वर्ग कि.मि. रहेको छ। यस जिल्लामा गुरुङ, ब्राह्मण, क्षेत्री, मगर, नेवार,थकाली, विश्वकर्मा, परियार, मिजार आदि जातका मानिसहरुको मुख्य रुपमा बसोबास गर्दछन ।

यस जिल्लामा देशकै ठूलो महानगरपालिकाको रुपमा परिचित पोखरा महानगरपालिका र चार वटा गाउँपालिकाहरु (माछापुच्छ्रे, अन्नपूर्ण , मादी र रुपा) रहेका छन र ३ निर्वाचन क्षेत्र रहेको छ।

१.३ कार्यालयका जिम्मेवारीहरु

- नेपाल तथा सरकारद्वारा सञ्चालित आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी कायर्क्रमहरु गर्ने ।
- कास्की जिल्लामा संचालित आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा सेवा संञ्चालन गर्ने सरकारी तथा निजी स्वास्थ्य संस्थाबाट प्रदान गरिने सेवाको अनुगमन, निरिक्षण, आवश्यक मार्गदर्शन दिने ।
- अन्य दैनिक प्रशासनिक कार्यहरु गर्ने ।
- आयुर्वेदमा वर्णित उद्देश्य स्वास्थ व्यक्तिको स्वास्थ्यको रक्षा गर्न र रोगीको रोगको उपचार गर्न नेपाल सरकारले तोकेका विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने जस्तै बिरामीको जाँच, रोग निदान, उपचार, निःशुल्क आयुर्वेद औषधि वितरण, आयुर्वेद सम्बन्धी जानकारी गराउने, आदि
- जिल्लाको आधिकारिक आयुर्वेद संस्थाको रुपमा काम गर्ने ।

२ कास्की जिल्लामा रहेका सरकारी आयुर्वेद संस्थाहरु

क) गण्डकी आयुर्वेद औषधालय, लेखनाथ, पोखरा २६

ख) शिशुवा आयुर्वेद औषधालय, शिशुवा पोखरा ३०

ग) वेगनासआयुर्वेद औषधालय, वेगनास पोखरा ३१

घ) देउराली आयुर्वेद औषधालय, देउराली रुपा ५

ङ) हंसपोखरी आयुर्वेद औषधालय, हंसपोखरी रुपा ७

च) लुम्ले आयुर्वेद औषधालय, लुम्ले अन्नपूर्ण ६

हालै स्थापना भएका (कार्यक्रम अन्तर्गत) :

१) नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र, सिक्लेस, मादी १

२)नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र, नागडाँडा, अन्नपूर्ण १

३) नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र, पुम्दीभुम्दी, पोखरा २२

३ कार्यालयको भौतिक पूर्वाधार

क्र.स	कार्यालयको नाम	स्थापना मिति	जग्गाको क्षेत्रफल	भवनको विवरण (कच्ची/पक्की,आफ्नै/भाडाको)	कम्पाउन्ड वाल्ड(छ, छैन)	स्टाफ क्वाटर (छ,छैन/प्रयास,अप्रयास)	ना.आ.से.के खानेपानी को व्यवस्था (छ/छैन)	सवारी साधन (छ,छैन/प्रयास,अप्रयास)	कैफियत
१	गण्डकी आयुर्वेद औषधालय	२०२४	2-5-2-3 1-4-3-3	३ भवन खाली जग्गा	छ	छैन	छ	स्कूटर १ थान संचालनमा रहेको	

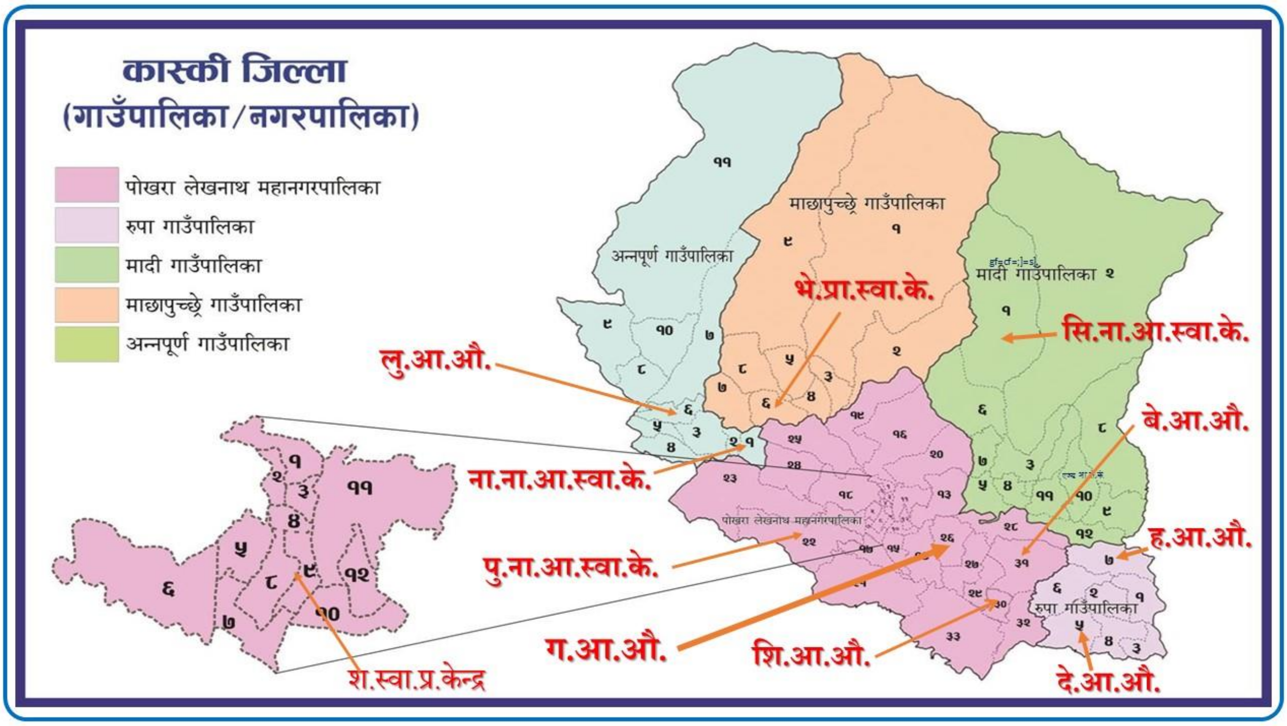

चित्र नं. १ जिल्लामा रहेका सरकारी आयुर्वेद संस्थाहरु

४. कार्यालयको संगठन संरचना र शाखाहरुको जिम्मेवारी

४.१ : कार्यालयको संगठन संरचना

अंचल आयुर्वेद औषधालय

१) आयुर्वेद चिकित्सक (आठौ तह)	१ जना
२) कविराज/कविराज निरीक्षक/वरिष्ठ कविराज निरीक्षक (५,६,७ तह)	१ जना
३) वैद्य/वरिष्ठ वैद्य/वैद्य निरीक्षक (४,५,६ तह)	१ जना
४) ले.पा./स.ले.पा.(रा.प.अनं.प्र./द्वितीय)	१ जना
५) का.स./औषधी कुटुवा	१/१ जना
	जम्मा ६ (छ) जना

४.२ : कार्यालयमा कर्मचारी दरबन्दी तथा पदपुर्तीको विवरण

क्र स	पद	श्रेणी/तह	दरबन्दी	सेवा	समुह	पदपुर्ती		कैफियत
						स्थायी	करार सेवा	
१	आयुर्वेद चिकित्सक	आठौं	१	स्वास्थ्य	आयुर्वेद	१	०	
२	कविराज	पाचौं/छैठौं/सातौं	१	स्वास्थ्य	आयुर्वेद	१	०	
३	वैद्य	चौथो/पाचौं/छैठौं	१	स्वास्थ्य	आयुर्वेद	१	०	
४	लेखापाल	चौथो/पाचौं/छैठौं	१	प्रसाशन	लेखा	१	०	
५	कार्यालय सहयोगी	श्रेणीवीहिन	२	प्रसाशन	सा. प्र.	१	१	१ करार
	जम्मा		**६**			**५**		**१**

४.३ कार्यालयका कर्मचारीको विवरण र जिम्मेवारी

क्र.स.	पद (हालको)	तह/श्रेणी	कर्मचारीको नाम थर	जिम्मेवारी	कैफियत
१	आयुर्वेद चिकित्सक	आठौं	डा. कुमार कासुला	कार्यालय प्रमुख	स्थायी
२	कविराज निरिक्षक	छैठौं	श्री रामकृष्ण भूजेल मगर	प्रशासन, सूचनाअधिकारी, भण्डार शाखा	स्थायी
३	वैद्य निरिक्षक	छैठौं	श्री सीता शर्मा	तथाङ्क	स्थायी
४	लेखापाल	पाँचौं	श्री कृष्ण प्रसाद पौडेल	लेखातथाआर्थिक प्रशासन	स्थायी
५	कार्यालय सहयोगी	श्रेणीविहिन	श्री बाबुराम भण्डारी	प्रशासन	स्थायी
६	कार्यालय सहयोगी	श्रेणीविहिन	श्री शोभा खनाल	दरबन्दी करार	०८१ आषाढ मसान्त, नि.
			श्री मन ब.खत्री		०८१ श्रावण १७ बाट, नि.
७	अभ्यङ्गकर्ता		श्री शोभाखनाल	कार्यक्रम करार	०८१ श्रावण ०६ बाट, नि.
८	अभ्यङ्गकर्ता		श्री कविता अधिकारी	कार्यक्रम करार	०८१ आषाढ मसान्त, नि.
९	अभ्यङ्गकर्ता		श्री सन्तोष भुजेल	कार्यक्रम करार	०८१ आषाढ मसान्त, नि.
१०	अ. न. मी	चौथो	श्री नितु त्रिपाठी	कार्यक्रम करार	०८१ आषाढ मसान्त, नि.
११	ल्याब टेक्निसियन	पाँचौ	श्री हेमन्त राना मगर	कार्यक्रम करार	०८१ आषाढ मसान्त, नि.
१२	अभियानकर्ता		श्री संगम वि.क.	करार नागरिक आ.से. केन्द्र, सिक्लेस,मादी १	०८१ आषाढ मसान्त

			श्री अर्जुन डगौरा	करार नागरिक आ.से. केन्द्र, सिक्लेस,मादी १	०८१ भाद्र १३ बाट
१३	अभियानकर्ता		श्री जमुना लामिछाने	करार नागरिक आ.से. केन्द्र,नागडाँडा,अन्नपूर्ण १	०८१ आषाढ मसान्त, नि.
१४	अभियानकर्ता		श्री गोविन्द आचार्य	करार नागरिक आ.से. केन्द्र,पुम्दीभुम्दी,पोखरा २२	०८१ आषाढ मसान्त, नि.
१५	आयुर्वेद चिकित्सक	आठौं	डा. दीक्षा पौडेल	कार्यक्रम करार	०८१ आषाढ मसान्त, नि.
१६	पञ्चकर्म सहायक	पाचौं	शारदा के. सी.	कार्यक्रम करार	०८१ आषाढ मसान्त, नि.
१७	अकुपञ्चर सहायक	पाचौं	सोस्तिका श्रेष्ठ	कार्यक्रम करार	०८१ आषाढ मसान्त, नि.
१८	आयुर्वेद चिकित्सक	आठौं	डा.अनिल थापा	कार्यक्रम करार	०८१ श्रावण ०३ वाट
१९	वैद्य	चौंथो	श्री सरीता पौडेल	कार्यक्रम करार	०८१ श्रावण ०३ वाट
२०	अभ्यङ्गकर्ता		श्री मन्जु ढुंगाना	कार्यक्रम करार	०८१ श्रावण ०३ वाट
२१	आयुर्वेद चिकित्सक	आठौं	डा.सुभाष भुजेल	छात्रवृत्ति करार	०८१ भाद्र २५ वाट

५. निजी र सामुदायिक आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाको विवरण

❖ कुनै पनि संस्थाले यस कार्यालयबाट अनुमति लिएको छैन ।

६. बिरामी तथ्याङ्क विवरण

सि.नं.	विवरण	संख्या
१.	गण्डकी आयुर्वेद औषधालयका जम्मा बिरामी संख्या (बहिरगं)	९१३५
२.	औषधालयहरुका जम्मा बिरामी (बहिरगं)	२१४९७
३	नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र, जम्मा बिरामी	१४२५
	सबैको बहिरङ्ग सेवाका जम्मा बिरामी संख्या	३२०५७
४.	स्तनपायी सेवाग्राहीको संख्या	५३३
५.	जेष्ठनागरिक सेवाका जम्मा संख्या	४७७०

६.	पञ्चकर्म सेवा/पूर्वकर्मसेवाका जम्मा बिरामी संख्या	७७६४
७.	आयुर्वेद स्वास्थ्य शिविर	१५१
८.	ल्याब परिक्षण	१३९५
९.	क्षारसूत्र, शल्य, कर्म अकुपञ्चर र अन्य	१७२२
	कूल बिरामी संख्या	**४८३९२**

७. प्रदेश सरकारबाट प्राप्त बार्षिक कार्यक्रम र बजेटको लक्ष्य/प्रगति बिबरण

अनुसूची - २ (हालसम्मको प्रगति प्रतिवेदन)

१. आ.व. : २०८०/०८१
२. बजेट उपशीर्षक नं. : ३५०९११३३३ संघ सशर्त आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम
३. मन्त्रालय :- सामाजिक विकास तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय
४. कार्यक्रम/आयोजनाको नाम : गण्डकी आयुर्वेद औषधालय, कास्की, आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम (३५०११३९०१४)
५. आयोजना/कार्यालय प्रमुखको नाम : डा. कुमार कासुला
६. यस अवधिको बजेट रु. : ३०३८०००
(क) आन्तरिक (१) प्रदेश सरकार : ३०३८०००
(२) स्थानीय सरकार :
(३) जनसहभागिता :
(ख) बैदेशिक (१) ऋण :
(२) अनुदान :

७. यस अवधिको खर्च रकम र प्रतिशत
(क) आन्तरिक (१) प्रदेश सरकार : २९०६९७० (९५.६९%)
(ख) बैदेशिक (१) ऋण :
८. चालु आ.व. को हालसम्मको खर्च रकम र प्रतिशत : २९०६९७० (९५.६९%)
९. कुल लागतमध्ये सुरुदेखि यस अवधिसम्मको कुल खर्च रकम र प्रतिशत :
१०. आयोजनाको सुरुदेखि यस अवधिसम्मको भौतिक प्रगति प्रतिशत :
११. आयोजनाको कूल अवधिमध्ये बितेको समय प्रतिशतमा :

(बजेट रु. हजारमा)

वित्तिय संकेत नं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य				हालसम्मको प्रगति			हाल सम्मको वित्तिय प्रगति %	हाल सम्मको भौतिक प्रगति %	सूचकमा आधारित प्रमुख प्रतिफल/उपलब्धि	कैफियत
				परिमाण	भार	बजेट लाखमा	बजेट हजारमा	परिमाण	भार	बजेट खर्च हजारमा			परिमाण	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
२.७.२२.१०८३	पञ्चकर्म/पूर्वकर्म कार्यक्रम	२२५२२	पटक	१	१६	४.८६	४८६	१	१६.००	४८६	१००.००%	१००%		
२.७.२२.१०८४	नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र तथा अभियान संचालन खर्च	२२५२२	पटक	१	३९.९९	१२.१५	१२१५	१	३९.८०	१२०९	९९.५१%	१००%		
२.७.२२.१०८५	विद्यालय आयुर्वेद तथा योग शिक्षा कार्यक्रम	२२५२२	पटक	१	४.०१६	१.२२	१२२	१	३.७५	११४	९३.४४%	१००%		
२.७.२२.१०८६	प्रयोगशाला संचालन (अन्य सेवा समेत)	२२५२२	पटक	१	१३.३३	४.०५	४०५	१	९.४८	२८८	७१.११%	१००%		
२.७.२२.११११	औषधी खरिद	२२५२२	पटक	१	२१.३३	६.४८	६४८	१	२१.३३	६४८	१००.००%	१००%		
२.७.२२.१११२	जेष्ठ नागरिकको लागि स्वास्थ्य प्रवर्द्धन सेवा कार्यक्रम(व्यवस्थापन खर्च)	२२५२२	पटक	१	२.६६६	०.८१	८१	१	२.६७	८१	१००.००%	१००%		
२.७.२२.१११३	स्तनपायी आमालाइ मातृशिशु सुरक्षार्थ दुग्धवर्द्धक तथा अन्य औषधी वितरण कार्यक्रम(व्यवस्थापन खर्च)	२२५२२	पटक	१	२.६६६	०.८१	८१	१	२.६७	८१	१००.००%	१००%		
जम्मा					१००	३०.३८	३०३८	७	९५.६९	२९०७	९५.६९%	१००%		

गण्डकी आयुर्वेद औषधालय, कास्की
आषाढ महिनासम्मको/वार्षिक वित्तिय प्रगति - (वित्तिय हस्तान्तरण समेत)

	बजेट रु. हजारमा			आषाढ सम्मको खर्च	जम्मा	प्रगति प्रतिशत
संघ सशर्त आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम	३०३८			२९०७	२९०७	९५.६९%

अनुसूची - २ (हालसम्मको प्रगति प्रतिवेदन)

१. आ.व. : २०८०/०८१
२. बजेट उपशीर्षक नं. : ३५००३०१५३
३. मन्त्रालय :-सामाजिक विकास तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय
४. कार्यक्रम/आयोजनाको नाम : गण्डकी आयुर्वेद औषधालय, कास्की आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम (३५०११३९०१४)
५. आयोजना/कार्यालय प्रमुखको नाम : डा. कुमार कासुला
६. यस अवधिको बजेट रु. :११७८३०००
(क) आन्तरिक (१) प्रदेश सरकार : ११७८३०००
(२) स्थानीय सरकार :
(३) जनसहभागिता :
(ख) वैदेशिक (१) ऋण :
(२) अनुदान :

७. यस अवधिको खर्च रकम र प्रतिशत
(क) आन्तरिक (१) प्रदेश सरकार : ८४९१५००.७ (७२.०६६)
(ख) वैदेशिक (१) ऋण :
८. चालु आ.व. को हालसम्मको खर्च रकम र प्रतिशत : ८४९१५००.७ (७२.०६६)
९. कुल लागतमध्ये सुरुदेखि यस अवधिसम्मको कुल खर्च रकम र प्रतिशत :
१०. आयोजनाको सुरुदेखि यस अवधिसम्मको भौतिक प्रगति प्रतिशत :
११. आयोजनाको कूल अवधिमध्ये बितेको समय प्रतिशतमा :

(बजेट रु. हजारमा)

वित्तिय संकेत नं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य: परिमाण	भार	बजेट लाखमा	बजेट हजारमा	हालसम्मको वित्तिय प्रगति: परिमाण	भार	बजेट खर्च	हालसम्मको वित्तिय प्रगति %	हालसम्मको भौतिक प्रगति %	कैफियत
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
क) चालु खर्च - ३५००३०१५३													
१.१.१.५	अधिकृतस्तर आठौं	२१११	जना	०	६.६५	८.६७	८६७	१	५.८६	८४७	९७.७%	१००.०%	
१.१.१.१५३	सहायक/अधिकृत (पाचौं / छैठौं / सातौं तह)	२१११	जना	०	६.३२	८.२४	८२४	१	४.८५	७०१	८५.१%	१००.०%	
१.१.१.८४	कार्यालय सहयोगी	२१११	जना	०	८.२९	१०.८	१०८०	१	३.८८	५६०	५१.९%	१००.०%	
१.१.१.१५५	सहायक/अधिकृत (चौथो / पाचौं / छैठौं तह)	२१११	जना		१८.३१	२३.८६	२३८६	२	९.८३	१४२०	५९.५%	१००.०%	
१.२.२.४	कर्मचारीहरुको लागि महँगी भत्ता	२११३२	पटक	७	१.२९	१.६८	१६८	५	०.८२	११८	७०.२%	१००.०%	
१.२.४.६	बैठक भत्ता	२११३४	वटा	४	०.३४	०.४४	४४	२	०.२८	४०	९०.९%	०.०%	
१.३.१.१	निजामती कर्मचारीहरुको पोशाक खर्च	२११२१	पटक	७	०.५४	०.७	७०	५	०.३५	५०	७१.४%	१००.०%	
१.६.१.१	कर्मचारीको सामाजिक सुरक्षा कोष खर्च	२१२११	महिना	४	०.१८	०.२४	२४	०	०.००	०	०.०%	०.०%	
२.१.१.३	विद्युत महसुल/जारको पानी/ट्याङ्करको पानी/मिनिरल वाटर/पिउने पानी एवं पानी तथा विजुली जडान खर्च	२२१११	पटक/संख्या	४	२.२१	२.८८	२८८	२	०.६३	९१	३१.६%	१००.०%	
२.१.६.४	टेलिफोन/इमेल/इन्टरनेट/वेबसाइट/हुलाक/कुरियर एवं सञ्चार सेवा जडान महसुल	२२११२	पटक/संख्या	४	१.५३	२	२००	३	०.५४	७८	३९.०%	१००.०%	
२.२.२.५	पेट्रोल/डिजेल/मोबिल (दुई पाङ्ग्रे/चार पाङ्ग्रे सवारी साधन)	२२२१२	लीटर	१०८०	१.००	१.३	१३०	५९०	०.७३	१०६	८१.५%	१००.०%	
२.३.२.६	कम्प्युटर/ल्यापटप/फोटोकपी मेसिन/स्क्यानर/प्रोजेक्टर आदि संचालन तथा मर्मत	२२२२१	महिना	४	०.३७	०.४८	४८	२	०.२६	३७	७७.१%	१००.०%	
२.२.३.८	ग्याँस/ब्याट्रि/सोलार/जेनेरेटर/हिटर आदीको लागि इन्धन	२२३१४	महिना	४	०.४६	०.६	६०	२	०.२६	३८	६३.३%	१००.०%	

१.२.१३.११	प्रसुति स्याहार/अतिरिक्त समय/पालो पहरा/जोखिम भत्ता	२११३९	पटक	४	०.५५	०.७२	७२	२	०.१९	२७	३७.५%	१००.०%	
२.३.१.४	दुई पाङ्ग्रे/चार पाङ्ग्रे सवारी साधन मर्मत संभार	२२२१३	पटक	२	०.३८	०.५	५०	३	०.३०	४३	८६.०%	१००.०%	
२.३.२.१६	स्वास्थ्य सम्वन्धी मेसिन तथा मेसिनरी औजार तथा यन्त्र-उपकरण मर्मत एवं सम्भार	२२२२१	पटक/संख्या	४	०.४२	०.५५	५५	१	०.०७	१०	१८.२%	१००.०%	
२.३.१४.४	फर्निचर/फिक्चर्स/शैचालय/बगैचा/परिसर आदीको सञ्चालन तथा मर्मत संभार	२२२९१	महिना	४	०.६१	०.८	८०	३	०.५५	७९	९८.८%	१००.०%	
२.४.१.२	कार्यालय मसलन्द सामान खर्च	२२३११	महिना	४	२.४६	३.२	३२०	४	२.२१	३२०	१००.०%	१००.०%	
२.४.१४.४	विज्ञापन, पत्रपत्रिका, पुस्तिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च	२२३१५	पटक/संख्या	४	०.६१	०.८	८०	४	०.५५	८०	१००.०%	१००.०%	
२.५.४.३	कार्यालयको वेब साईट Maintenance एवं अध्यावधिक लगायत सूचना प्रणाली तथा सफ्टवेयर सञ्चालन	.२२४१२	पटक/संख्या	१	०.१९	०.२५	२५	१	०.१७	२५	१००.०%	१००.०%	
२.५.८.३७	करार सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरुको पोषाक भत्ता	२२४१३	जना	२	०.१५	०.२	२०	१	०.०७	१०	५०.०%	१००.०%	
२.५.८.३६	कार्यालय सहयोगी सेवा करार	२२४१३	जना	२	४.९९	६.५	६५०	१	२.०१	२९१	४४.८%	१००.०%	
१.६.२.२	कर्मचारीको योगदानमा आधारित निवृतभरण खर्च	२१२१२	संख्या	४	०.३७	०.४८	४८	०	०.००	०	०.०%	०.०%	
१.६.४.२	कर्मचारीको योगदानमा आधारित वीमा कोष खर्च	२१२१३	महिना	७	०.२६	०.३४	३४	५	०.१७	२४	७०.६%	१००.०%	
२.८.१.३६	अनुगमन मुल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च	२२६११	पटक/संख्या	४	१.३८	१.८	१८०	४	०.८२	११८	६५.६%	१००.०%	
२.८.२.२	सरुवा भ्रमण खर्च	२२६१२	जना	४	०.३१	०.४	४०	०	०.००	०	०.०%	०.०%	
२.९.२.१	सवारी साधनको विमा (तेस्रो पक्ष समेत) तथा नविकरण	२२२१४	पटक/संख्या	४	०.३१	०.४	४०	१	०.०३	५	१२.५%	१००.०%	
२.९.९.११	चियापान/अतिथि सत्कार एवं अन्य विविध खर्च	२२७११	पटक/संख्या	४	०.४६	०.६	६०	४	०.३९	५७	९५.०%	१००.०%	
ख) चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा:				११७२	६०.९५	७९	७९४३	६५०	३६	५१७५	६५.१५%	७७.४%	०

ख) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु:- ३५००३०१५३												
२.७.२२.८५३	स्थानीय तहको सहकार्यमा सरोकारवालाहरुलाई स्थानीय जडीबुटीहरुको पहिचान, संरक्षण, प्रयोगका लागि अभिमूखीकरण कार्यक्रम (पुस्ता हस्तान्तरण)	२२५२२	पटक	२	१.२३	१.६	१६०	२	१.१०	१५९	९९.३८%	१००.००%	
२.७.२२.८५१	ज्येष्ठ नागरिक आरोग्य सेवा कार्यक्रम	२२५२२	पटक	३	१.८४	२.४	२४०	३	१.६६	२४०	१००.००%	१००.००%	
२.७.२२.८५०	प्रयोगशाला संचालनका लागी आवश्यक पर्ने उपकरण, रिएजेन्ट र किट खरिद	२२५२२	पटक	१	१.१५	१.५	१५०	१	१.०४	१५०	१००.००%	१००.००%	
२.७.२२.८४९	स्वास्थ्य प्रवर्दनका लागि जीवनशैलि परिवर्तन कार्यक्रम तथा योग	२२५२२	पटक	३	३.४५	४.५	४५०	३	३.११	४४९	९९.७८%	१००.००%	
२.७.२२.८५४	विद्यालय आयुर्वेद तथा योग शिक्षा कार्यक्रम	२२५२२	पटक	३	१.१५	१.५	१५०	३	०.९५	१३७	९१.३३%	१००.००%	
२.७.२२.८४७	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुका लागि आयुर्वेद सम्बन्धी अभिमुखिकरण	२२५२२	पटक.	२	१.२३	१.६	१६०	२	१.०५	१५१	९४.३८%	१००.००%	

२.७.२२.९८२	क्षारसुत्र एवम् तथ्यांक व्यवस्थापन कार्यक्रम	२२५२२	पटक/संख्या	४	३.६८	४.८	४८०	४	३.३२	४७९	९९.७९%	१००.००%	
२.७.२२.८४८	पंचकर्म/ पुर्वकर्म कार्यक्रम (सामग्री खरिद, संचालन एवं व्यवस्थापन)	२२५२२	पटक	३	१.८४	२.४	२४०	३	१.६५	२३८	९९.१७%	१००.००%	
२.७.२२.८५२	संगठित रुपमा योग सञ्चालन (Corporate Yoga)	२२५२२	पटक	२	१.२३	१.६	१६०	४	१.०६	१५३	९५.६३%	१००.००%	
२.७.२२.८५५	आधारभूत तथा आत्यवश्यक औषधी खरिद	२७२१३	पटक	१	१.१५	१.५	१५०	२	१.०४	१५०	१००.००%	१००.००%	
२.७.२२.८५७	नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र तथा औषधालयहरुका कर्मचारीहरुलाई स्थलगत अनिशक्षण	२२५२२	पटक	४	०.६१	०.८	८०	४	०.३४	४९	६१.२५%	१००.००%	
२.७.२२.८५८	ट्राफिक प्रहरीहरुलाई नस्य तथा जलनेती क्रिया संचालन	२२५२२	पटक	१	०.९२	१.२	१२०	१	०.८१	११७	९७.५०%	१००.००%	
२.७.२२.९८४	आयुर्वेद सेवा विस्तारका लागि विशेषज्ञ चिकित्सक व्यवस्थापन	२२५२२	पटक/संख्या	४	६.१४	८	८००	२	२.४२	३४९	४३.६३%	१००.००%	
२.७.२२.९८३	आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाहरुमा MSS कार्यान्वयन कार्यक्रम	२२५२२	पटक/संख्या	४	२.३०	३	३००	४	२.०८	३००	१००.००%	१००.००%	
२.७.२२.८५६	स्वस्थकर जिवनशैली प्रवर्धनमा गृहणीहरुका लागि भान्सा सुधार कार्यक्रम	२२५२२	पटक	२	१.५३	२	२००	२	१.३६	१९६	९८.००%	१००.००%	
	कार्यक्रम जम्मा			३९	२९.४६३७	३८.४	३८४०	४०	२२.९६	३३१७	८६.३८%	१००.००%	
	जम्मा			१२११.००	९०.४१	११७.८३	११७८३.०	६९०.०	५८.७८	८४९२.०	७५.७७%	८९%	

गण्डकी आयुर्वेद औषधालय, कास्की

आषाढ महिनासम्मको/ वार्षिक वित्तिय प्रगति - (वित्तिय हस्तान्तरण समेत)

	बजेट रु. हजारमा			आषाढ महिना सम्मको खर्च	जम्मा	प्रगति प्रतिशत
चालु खर्च	११७८३			८४९२	८४९२	७२.०७%

अनुसूची - २ (हालसम्मको प्रगति प्रतिवेदन)

१. आ.व. : २०८०/०८१
२. बजेट उपशीर्षक नं. : ३५००३०१५४ पुँजीगत
३. मन्त्रालय :-सामाजिक विकास तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय
४. कार्यक्रम/आयोजनाको नाम : गण्डकी आयुर्वेद औषधालय, कास्की आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम (३५०११३९०१४)
५. आयोजना/कार्यालय प्रमुखको नाम : डा. कुमार कासुला
६. यस अवधिको बजेट रु. : १२५००००
(क) आन्तरिक (१) प्रदेश सरकार : १२५००००
(२) स्थानीय सरकार :
(३) जनसहभागिता :
(ख) बैदेशिक (१) ऋण :
(२) अनुदान :

७. यस अवधिको खर्च रकम र प्रतिशत
(क) आन्तरिक (१) प्रदेश सरकार : १२१०४४० (९६.८४)
(ख) बैदेशिक (१) ऋण :
८. चालु आ.व. को हालसम्मको खर्च रकम र प्रतिशत : १२१०४४० (९६.८४)
९. कुल लागतमध्ये सुरुदेखि यस अवधिसम्मको कुल खर्च रकम र प्रतिशत :
१०. आयोजनाको सुरुदेखि यस अवधिसम्मको भौतिक प्रगति प्रतिशत :
११. आयोजनाको कूल अवधिमध्ये वितेको समय प्रतिशतमा :

(बजेट रु. हजारमा)

वित्तिय संकेत नं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य				हालसम्मको वित्तिय प्रगति			हालसम्मको वित्तिय प्रगति %	हालसम्मको भौतिक प्रगति %	सूचकमा आधारित प्रमुख प्रतिफल/उपलब्धि	कैफियत
				परिमाण	भार	बजेट लाखमा	बजेट हजारमा	परिमाण	भार	बजेट खर्च हजारमा			परिमाण	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
पूँजीगत खर्च - ३५००३०१५४														
११.१.३.५	कार्यालय भवनको मर्मत तथा संभार	३११६१	पटक/संख्या	१	०.४०	५	५००	१	०.३८	४७७	९५.४%	१००.०%		
११.३.७.२२	कार्यालयका लागि आवश्यक मेसिनरी औजार उपकरण खरिद	३११२२	पटक/संख्या	१	०.२०	२.५	२५०	१	०.२०	२५०	१००.०%	१००.०%		
११.६.१३.७	कार्यालयका लागि आवश्यक फर्निचर तथा फिक्चर्स खरिद	३११२३	पटक/संख्या	१	०.४०	५	५००	१	०.३९	४८४	९६.८%	१००.०%		
ख) चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा:				३	१.००	१२.५	१२५०	३	१	१२११	९६.९%	१००.०%	०	०

गण्डकी आयुर्वेद औषधालय, कास्की
आषाढ महिनासम्मको/ वार्षिक वित्तिय प्रगति - (वित्तिय हस्तान्तरण समेत)

	बजेट रु. हजारमा			आषाढ महिना सम्मको खर्च	जम्मा	प्रगति प्रतिशत
पूँजीगत खर्च	१२५०			१२११	१२११	९६.८८%

अनुसूची - २ (हालसम्मको प्रगति प्रतिवेदन)

१. आ.व. : २०८०/०८१

२. बजेट उपशीर्षक नं. : ३५०९११३२३ स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रम संघ सशर्त

३. मन्त्रालय :-सामाजिक विकास तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय

४. कार्यक्रम/आयोजनाको नाम : गण्डकी आयुर्वेद औषधालय, कास्की आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम (३५०११३९०१४)

५. आयोजना/कार्यालय प्रमुखको नाम : डा. कुमार कासुला

६. यस अवधिको बजेट रु. :४५५०००

(क) आन्तरिक (१) प्रदेश सरकार : ४५५०००

(२) स्थानीय सरकार :

(३) जनसहभागिता :

(ख) वैदेशिक (१) ऋण :

(२) अनुदान :

७. यस अवधिको खर्च रकम र प्रतिशत

(क) आन्तरिक (१) प्रदेश सरकार : ४३२६४६ (९५.०९)

(ख) वैदेशिक (१) ऋण :

८. चालु आ.व. को हालसम्मको खर्च रकम र प्रतिशत :- ४३२६४६ (९५.०९)

९. कुल लागतमध्ये सुरुदेखि यस अवधिसम्मको कुल खर्च रकम र प्रतिशत :

१०. आयोजनाको सुरुदेखि यस अवधिसम्मको भौतिक प्रगति प्रतिशत :

११. आयोजनाको कूल अवधिमध्ये बितेको समय प्रतिशतमा :

(बजेट रु. हजारमा)

वित्तिय संकेत नं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य				हालसम्मको प्रगति			हाल सम्मको वित्तिय प्रगति %	हाल सम्मको भौतिक प्रगति %	सूचकमा आधारित प्रमुख प्रतिफल/उपलब्धि	कैफियत
				परिमाण	भार	बजेट लाखमा	बजेट हजारमा	परिमाण	भार	बजेट खर्च हजारमा			परिमाण	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रम संघ सशर्त : ३५०९११३२३														
२.७.२२.१०४८	छात्रवृत्ति करारमा खटाइएका चिकित्सक तथा स्वास्थ्यहरूको तलब/भत्ता भुक्तानी	२२४१३	जना	१	१	४.५५	४५५	१	०.९५	४३३	९५.१६%	१००.०%		
जम्मा				१	१	४.५५	४५५	१	०.९५	४३३	९५.१६%	१००.०%		

गण्डकी आयुर्वेद औषधालय, कास्की

आषाढ महिनासम्मको/वार्षिक वित्तिय प्रगति - (वित्तिय हस्तान्तरण समेत)

	बजेट रु. हजारमा			आषाढ सम्मको खर्च	जम्मा	प्रगति प्रतिशत
चालु खर्च	४५५			४३३	४३३	९५.१६%

गण्डकी प्रदेशबाट प्राप्त वार्षिक कार्यक्रम संख्या : १५ र बजेट रु.३८४०००००।–अर्न्तगत सम्पादन गरेका कार्यक्रमहरुको विवरण :

१. स्वास्थ्य प्रवर्धनका लागि जीवनशैली परिवर्तन कार्यक्रम तथा योग

बजेट रु ४,५०,०००|-

पृष्ठभूमि/बिबरण :

हाम्रो समाजमा बढ्दै गएका नसर्ने रोगहरु, व्यस्त र आधुनिक जिवनशैलीको प्रभावले ब्यक्तिगत तनाव व्यवस्थापन चुनौतीको रुपमा रहेको छ । आयुर्वेद सिद्धान्तमा आधारित स्वास्थ्य जीवनशैलीको माध्यमबाट उक्त चुनौतीहरुको न्यूनीकरण गर्न यो कार्यक्रम राखिएको थियो ।

स्वास्थ्य जीवनशैली प्रवर्दनद्वारा समुदायमा नसर्ने रोगहरुको न्यूनीकरण गर्ने यस कार्यक्रमको प्रमुख उद्देश्य रहेको छ ।

कार्यक्रम सञ्चालनः

कास्की जिल्ला भित्र रहेका महिला/आमासमूह र युवा समुहलाई एक ठाउँमा बोलाइ आयुर्वेद सिद्धान्तमा आधारित स्वस्थ जीवनशैली र योग सम्बन्धि कार्यक्रम संचालन बिधि सहितको बिषयबस्तु तयार गरी कार्यक्रम संचालन गरियो ।

सहभागी संख्या : १५० जना

प्रतिफल :

स्वास्थ्य आयुर्वेद जीवनशैली सँग सम्बन्धित बढदो क्रममा चुनौतीको रुपमा रहेका नसर्ने रोगहरुको न्यूनीकरणमा टेवा पुगेको छ ।समुदायले स्वास्थ्य आयुर्वेद जीवनशैली सम्बन्धि जानकारी प्राप्त गरि अवलम्वन गरेको छ ।

२. क्षारसूत्र एवं तथ्याङ्क व्यवस्थापन कार्यक्रम :

बजेट रु ४,८०,०००|-

पृष्ठभूमि/बिबरण

आयुर्वेद चिकित्सा बिज्ञानमा प्रभावकारी मानिएका चिकित्सा सेवाहरु थप गर्दै प्रदेश मातहतका आयुर्वेद स्वास्थ्य सस्थाहरुमा सेवा बिस्तार गर्दै प्रभावकारी र गुणस्तरीय आयुर्वेद

चिकित्सा सेवा उपलब्ध गराउने अभिप्रायका साथ अर्श भागन्दर लगायतका रोगहरुको उपचारका लागि क्षारसूत्र सेवा संचालनका साथै आयुर्वेद स्वास्थ्य सूचना प्रणालीको चुस्त व्यवस्थापनको लागि आवश्यक सहयवग गर्न अनमी स्वास्थ्यकर्मी सेवा करारमा लिन तथा कार्यक्रम संचालनका लागि यो कार्यक्रम आवश्यक परेको हो।

क्षारसूत्र चिकित्साको माध्यमबाट अर्श भागन्दर लगायतका रोगहरुको उपचारका लागि आवश्यक पर्ने एक अनमी करार सेवामा नियुक्त गरी र सामाग्रीहरु उपलब्ध गराई सेवा सुनिश्चित गर्ने यस कार्यक्रमको उद्देश्य रहेको छ ।

कार्यक्रम सञ्चालनः

क्षारसूत्र सेवा संचालनका लागि आवश्यक सामाग्रीहरुको लागत अनुमान सुची, स्पेसिफिकेसन एवम् परिमाण तयार गरि कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गरी क्षारसूत्रका लागि आवश्यक उपकरणहरु खरिद गरियो । यसका लागि एक अनमी सेवा करारमा नियुक्त गरी सेवा संचालन गरिएको हो ।

३. पंचकर्म पुर्वकर्म कार्यक्रम सामाग्री खरिद संचालन एवं व्यवस्थापन

विनियोजित रकम २,४०,०००|-

पृष्ठभूमि/बिबरण :

आयुर्वेद चिकित्सा विज्ञानमा प्रभावकारी मानिएका चिकित्सा सेवाहरु थप गर्दै प्रदेश मातहतका आयुर्वेद स्वास्थ्य सस्थाहरुमा सेवा विस्तार गर्दै प्रभावकारी र गुणस्तरीय आयुर्वेद चिकित्सा सेवा उपलब्ध गराउने अभिप्रायका साथ पंचकर्म सेवा संचालन तथा विस्तारका लागि आवश्यक पर्ने पूर्वाधार निर्माण साथै सामाग्रीहरु खरिद गरि सेवा संचालन गर्नका लागि यो कार्यक्रम राखिएको हो ।

पंचकर्म सेवा संचालन तथा विस्तारका लागि आवश्यक पर्ने सामाग्रीहरु उपलब्ध गराई सेवा सुनिश्चित गर्ने यस कार्यक्रमको उद्देश्य रहेको छ ।

कार्यक्रम सञ्चालनः

पंचकर्म सेवा संचालन तथा विस्तारका लागि आवश्यक पर्ने सामाग्रीहरु खरिद गरी स्नेहन स्वेदन पूर्वकर्म सेवा नियमित संचालन गरियो ।

लाभाम्वित संख्या - १५५६

४. ज्येष्ठनागरिक आरोग्य सेवा कार्यक्रम :

विनियोजित रकम २,४०,०००|-

पृष्ठभूमि/बिबरण :

जेष्ठ नागरिक हाम्रो समाजका अग्रज बौद्धिक सम्पति हुन् । नेपालमा जेष्ठ नागरिकहरुको संख्या क्रमश बृद्धि हुँदै गैरहेको छ । जेष्ठ नागरिकहरुलाई स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्नु राज्यको दायित्व हो । जिल्ला भित्र रहेका जेष्ठ नागरिक सँग सम्बन्धित सस्थाहरु (मानव सेवा आश्रम, बृद्धाश्रम आदि) वा समुदायमा रहेका जेष्ठ नागरिकहरुका स्वास्थ्य सँग सम्बन्धित समस्याहरुको आयुर्वेद चिकित्सा पद्धतिको माध्यमबाट उपचार, परामर्श, साथै स्वास्थ्य प्रवर्धन सम्बन्धी क्रियाकलापहरु द्वारा जेष्ठ नागरिकहरुको स्वास्थ्य सुधार र जीवनशैली सहज गराउनको लागि यो कार्यक्रम आवश्यक भएको हो ।

जेष्ठ नागरिकहरुका स्वास्थ्य सँग सम्बन्धित समस्याहरुको आयुर्वेद चिकित्सा पद्दतिको माध्यामबाट उपचार, परामर्श साथै स्वास्थ्य प्रबर्धन गर्ने यस कार्यक्रमको मूल उद्देश्य हो ।

कार्यक्रम सञ्चालनः

पोखरा महानगरपालिका ३२ लामेआहालको राधाकृष्ण वृद्धाश्रम पोखरा वृद्धाश्रम र सिलिङ्गेमा संचालन गरियो।

लाभाभित संख्या- १८९

प्रतिफलः

आयुर्वेद चिकित्साको माध्यमबाट जेष्ठ नागरिकहरुका स्वास्थ्य सम्बन्धि समस्याहरुको न्यूनीकरणमा सहयोग भएको छ ।जेष्ठ नागरिकहरुको जीवनशैली सहज हुन मद्दत पुगेको छ ।

५. स्थानीयतहको सहकार्यमा सरोकारवालाहरुलाई स्थानीय जडीबुटीहरुको पहिचान, संरक्षण, प्रयोगका लागि अभिमूखीकरण कार्यक्रम पुस्ता) (हस्तान्तरण

विनियोजित रकम १,६०,०००|-

पृष्ठभूमि/बिबरण :

ग्रामिण क्षेत्रमा बहुउपयोगी जडिबुटीहरुको नास हुदै गइ रहेको छ । भएका जडिबुटीहरुको पहिचान, नामकरण, प्रयोगमा कमि हुदै आईरहेको छ, तसर्थ परम्परागत रुपमा प्रयोग भैरहेका

जडिबुटीहरुको सम्बर्धन, संरक्षण र प्रयोग गर्नु जरुरि छ । आयुर्वेद स्वास्थ्यकर्मीहरुको ज्ञान सिपको अभिलेखीकरण साथै स्थानीय जडिबुटीहरुको पहिचान, संरक्षण र प्रयोगका बारेमा उनीहरुको क्षमता अभिबृद्धि गरि प्रयोग दर वृद्धि गर्नका लागि यो कार्यक्रम राखिएको हो ।

उदेश्य

- परम्परागत स्वास्थ्यकर्मीहरुको ज्ञान तथा सिपको अभिलेखीकरण गर्ने ।
- स्थानीय जडिबुटीहरुको, पहिचान, संरक्षण र प्रयोग सम्बन्धमा क्षमता अभिबृधि गर्ने ।

कार्यक्रम सञ्चालनः

मादी गाउँपालिका ३ याङ्जाकोट र माछापुच्छ्रे गाउँपालिका ९ सिदिङ छनौट गरी सरोकारवालाहरुलाई अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरियो । जिल्लामा पाइने जडिबुटीहरुको सङ्कलन गरि अभिमुकरण, प्रदशनी र छलफल गरियो।

सहभागी संख्याः- १००

प्रतिफलः

परम्परागत आयुर्वेद स्वास्थ्यकर्मीहरु संग रहेको ज्ञान र सिपको अभिलेखीकरण हुनुका साथै स्थानीय जडिबुटीहरु पहिचान, संरक्षण भै स्थानीय स्तरमा जडिबुटीहरुको प्रयोगात्मक ज्ञान बढाइएको छ ।

६. संगठित रुपमा योग संचालन

विनियोजित रकम १,६०,०००|-

पृष्ठभूमिः

कर्मचारीहरको नियमित कार्य एकै ठाउँमा बसेर गर्नुपर्ने भएकोल शारीरिक निष्क्रियता एवं मानसिक तनाव हुने हुँदा कार्यालय समयमा शारीरका सबै अंगहरुको क्रियाशिलता बढाइ तनाव समेत व्यवस्थापन गर्न व्यवस्थापन गर्न यो कार्यक्रम राखिएको हो।

उद्देश्य

- कर्मचारीहरुलाई शारीरिक निष्क्रियताबाट हुने रोगहरुको रोकथाममा मद्दत गर्न ।
- निरन्तर कामबाट हुने तनाव कम गर्न ।

- कर्मचारीहरुको कार्यसम्पादनमा वृद्धि गर्न ।

कार्यक्रम संचालनः

कार्यक्रम सञ्चालन जील्ला प्रशासन कार्यालयको मासिक कार्यालय प्रमुखहरुको बैठकमा माघ ५ गतेबाट मासिक रुपमा संचालन गरिएको साथै अन्नपूर्ण गाउँपालिका वडा नं २ को वडा कार्यालयको हलमा अन्नपूर्ण गाउँपालिका र वडा कार्यालयका कर्मचारी एवं विभिन्न कार्यक्रमहरुमा संचालन गरियो ।

७. आधारभूत एवं अत्यावश्यक औषधि खरिद

विनियोजित रकम १,५०,०००।-

पृष्ठभूमिः

जिल्ला स्थित आयुर्वेद स्वास्थ्य सस्थाहरु मार्फत प्रदान गरिने आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवा, प्राथमिक उपचारका लागि अत्यावश्यक औषधि तथा औषधि जन्य सामाग्रीहरुको खरिद गरी आयुर्वेद स्वास्थ्य सस्थाहरुबाट गुणस्तरीय सेवा प्रदानको लागि यो कार्यक्रम राखिएको छ ।

उद्देश्य

- निःशुल्क औषधिहरु सहितको सेवा निरन्तर प्रवाह गर्ने ।

कार्यक्रम सञ्चालनः

सावजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा खरिद नियमावली २०६४ (संशोधन सहित) तथा गण्डकी प्रदेश कार्य संचालन निर्देशिका खर्चको मापदण्ड २०७५ (गण्डकी प्रदेश) अनुसार लागत अनुमान बनाई स्वीकृत पश्चात कार्य अगाडिबढाइ आवश्यक औषधिहरुको सुची, स्पेसिफिकेसन र परिमाण तयार गरि कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गरी औषधि खरिद गरियो। खरिद गरिएका सामाग्रीहरु सम्बन्धित प्राविधिकको संलग्नतामा मुल्याङ्कन र रुजु गरि दाखिला पश्चाताप भुक्तानी गरियो ।

खरिद गरिएका आयुर्वेद औषधिहरु अमलकीचूर्ण, त्रिफला चूर्ण,अविपत्तिकर चूर्ण,सितोपलादि चूर्ण, अश्वगन्धा चूर्ण ,सतावरी चूर्ण, आदि ।

प्रतिफलः

आवश्यक औषधि तथा औषधिजन्य सामाग्रीहरुको नियमित उपलब्ध गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको उपलब्धता हुने छ ।

८. प्रयोगशाला संचालनका लागि आवश्यक पर्ने उपकारण रिएजेन्ट र किट खरिद

विनियोजित रकम १,५०,०००|-

पृष्ठभूमिः

प्रदेश मातहत संचालित जिल्लाका आयुर्वेद संस्थाहरुमा आउने बिरामीहरुको प्रयोगशाला परीक्षण गरी रोगको निदान साथै रोगको अवस्था पहिचान गरी सेवालाई थप प्रभावकारी र गणनस्तरीय प्दान गर्न यो कार्यक्रम राखिएको हो।

यस कार्यालयको लागि प्रयोगशाला संचालन गर्न आवश्यक सामाग्रीहरु खरिद गरी प्रयोगशाला संचालन गरियो ।

९. विद्यालय आयुर्वेद तथा योग शिक्षा कार्यक्रम

विनियोजित रकम १,५०,०००|-

पृष्ठभूमिः

आयुर्वेद जिवनशैली आयुर्वेद सेवा जडिबुटि उपयोगिता र योगको बरेमा जानकारी दिनका साथै योगका विभिन्न क्रियाकलापहरुको अभ्यास गराउन यव कार्यक्रम राखिएको हो।

उद्देश्यः

आयुर्वेद सेवा योग स्वास्थवृत आयुर्वेदीय जिवनशैली सम्बन्धी सचेतना गराउन स्वास्थ्यकर्मी विद्यार्थी र समुदाय बीचको सकारात्मक र समन्वयात्मक सम्बन्ध बनारउन घर वरिपरिका जडिबुटिको उपयोगिता बारे जानकारी दिन ।

कार्यक्रम संचालनः

कास्की जिल्ला भित्रका श्री सिर्जना मा वि नागडाडा श्री केदारेश्वर वेद विद्याश्रम श्री अन्नपूर्ण मा वि सिक्लेस र श्री जनकल्याण मा वि मकैखोला का शिक्षक एवं विद्यार्थीहरुलाई योग आयुर्वेद चिकित्सा सेवा एवं जडिबुटिहरुको बारेमा अभिमुखिकरण गरी सम्पन्न गरियो।

१०. महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुका लागि आयुर्वेद सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम

विनियोजित रकम १,६०,०००|-

पृष्ठभूमिः

स्वास्थ्य सेवालाई स्थानीयस्तरमा घरदैलोमा पुर्याउन तथा समुदायस्तरमा देखिएका स्वास्थ्य समस्याहरुलाई तत्काल सम्बन्धित निकायमा जानकारी गराउनका लागि स्वास्थ्य सस्था र समुदायलाई जोड्ने पुलकव रुपमा कार्य गर्ने गरेका स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुलाई आयुर्वेद सेवा र संथाहरुको बारेमा जानकारी गराउन यो कार्यक्रम राखिएको हो।

उद्देश्यः

स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुलाई आयुर्वेद सेवा योग स्वास्थवृत आयुर्वेदीय जिवनशैली सम्बन्धी सचेतना गराउन स्वास्थ्यकर्मी र समुदाय बीचको सकारात्मक र समन्वयात्मक सम्बन्ध बनारउन स्थानीयस्तरमा उपलब्ध जडिबुटिको पहिचान संरक्षण र उपयोगिता बारे जानकारी दिन ।

कार्यक्रम संचालनः

कास्की जिल्लाको पोखरा महानगरपालिका वडा नं ३३ बाघमारा र वडा नं २४ कास्कीकोटमा रहेको महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुलाई आयुर्वेद सेवा आयुर्वेद संस्थाहरु योग एवं जडिबुटिहरुको बारेमा अभिमुखिकरण गरी सम्पन्न गरियो।

११. ट्राफिक प्रहरीहरुलाई नस्य तथा जलनेती क्रिया संचालन

विनियोजित रकम १,२०,०००|-

पृष्ठभूमिः

बढ्दो वायु प्रदूषणका कारण मानव जीवनको स्वास्थ्यमा नकारात्मक असर पर्ने हुन्छ त्यस मध्य पनि सडकमा निरन्तर खटिएर काम गर्ने ट्रफिक प्रहरीहरु र प्रहरीहरु बढी प्रभावित हुने भएकोले वायु प्रदूषणका कारण उत्पन्न हुने स्वास्थ्य समस्याहरुलाई आयुर्वेद उपचार विधिबाट न्यूनीकरण गर्न यो कार्यक्रम राखिएको हो।

उद्देश्यः

वायु प्रदूषण बढी हुने सडक क्षेत्रमा निरन्तर कार्य गर्ने ट्रफिक प्रहरी र प्रहरीहरलाई वायु प्रदूषणका कारण उत्पन्न हुने स्वास्थ्य समस्यालाई रोकथाम तथा न्यूनीकरण गरी ट्रफिक प्रहरी र प्रहरीहरुको स्वास्थ्यमा सुधार ल्याउने ।

कार्यक्रम संचालनः

कास्की जिल्लाको पोखरा महानगरपालिका वडा नं ३२ गगनगौडा स्थित प्रदेश ट्रफिक प्रहरी कार्यलयका कर्मचारीहरुलाई नस्य तथा नेति क्रिया संचालन गरी सम्पन्न गरियो।

लाभान्वित संख्याः २७

१२. नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र तथा औषधालयहरुका कर्मचारीहरुलाई स्थलगत अनुशिक्षण

विनियोजित रकम ८०,०००|-

पृष्ठभूमिः

जिल्लास्तरीय आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाका अलावा स्थानीय निकाय अन्तर्गत संचालित औषिधालयहरु एवं संघीय कार्यक्रम अन्तर्गत संचालित नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्रहरुले प्रदान गरिरहेको सेवा प्रवाहको स्थिति तथा गुणस्तरीयता अभिवृद्धि गर्न प्राविधिक सहयोग एवं अनुगमन गर्नकव लागि यो कार्यक्रम राखिएको हो।

उद्देश्यः

आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम एवं सेवा प्रवाहकव स्थिति तथा गुणस्तरीयता अभिवृद्धि गर्न प्राविधिक सहयोग एवं अनुगमन गर्न ।

कार्यक्रम संचालनः

कास्की जिल्ला भित्र संचालित विभिन्न आयुर्वेद औषिधालय एवं नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्रहरुलाई आवश्यक स्थलगत पृष्ठपोषण एवं कार्यक्रम संचलान स्थिति बाधाहरु सेवा प्रभावकारिता र गुणस्तरीयताका लागि छलफल गरी सम्पन्न गरियो।

१३.आयुर्वेद सेवा विस्तारका लागि विशेषज्ञ चिकित्सक एवं अन्य कर्मचारी व्यवस्थापन

विनियोजित रकम ८,००,०००|-

पृष्ठभूमिः

आयुर्वेद चिकित्सा सेवा सतरोन्नती गरी थप प्रभावकारी र गुणस्तरीय विशेषज्ञ चिकित्सा सेवा उपलब्ध गराउने अभिप्रायका साथ यो कार्यक्रम राखिएको हो।

उद्देश्यः

सेवाग्राहीहरुलाई विशेषज्ञ सेवा एवं थप सेवा प्रदान गरी सेवाको गुणस्तरीयता र प्रभावकारीत बढाउने।

कार्यक्रम संचालनः

यस कार्यक्रम अन्तर्गत थप एक आयुर्वेद चिकित्सक एक पञ्चकर्म सहायक र एक अकुपञ्चरक सहायक करार सेवामा नियुक्त गरी सेवा थप एवं प्रभावकारी हुन गरी सम्पन्न गरियो।

१४. स्वस्थकर जिवनशैली प्रवर्धनमा गृहिणीहरुका लागि भान्सा सुधार कार्यक्रम

विनियोजित रकम २,००,०००|-

पृष्ठभूमिः

आयुर्वेद चिकित्सा विज्ञानमा स्वस्थ हुनका लागि असला खानपान असल व्यवहार र असल विचालाई प्रमुख मानिएको र स्वस्थ खानपानका लागि दिनचर्या ऋतुचर्या आदिको वर्णन छ। खानपानके कारण नसर्ने रोग लगायत अन्य कुपोषणजन्य रवग लाग्न नदिन बाह्य उत्पादित पत्रु खानालाई निरुत्साहित गरी समुदायस्तरमा जनचेतना अभिवृद्धि गरी घरमै पाकेको खाना खाने बानी तथा स्वस्थकार खानपान गर्ने बानीको विकास स्वस्थकर खानपानकव व्यवहार परिवर्तन गर्न तथा आफ्नो घर करेसावारीमा उत्पादन गरेको विषादी रहित तरकारीको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गर्न गृहिणीहरुलाई लक्षित गरी यो कार्यक्रम राखिएको हो।

उद्देश्यः

आफ्ना घर वरपरका करेसावारीहरुमा ताजा विषादी रहित सागसब्जीहरुको उत्पादन गर्न तथा स्थानीस्तरमा उपलब्ध खाद्यान्न लगायतका वस्तुहरुको उपभोगमा वृद्धि गरी स्वस्थकर खानपान एवं स्वस्थ जिवनशैलीको लागि गृहिणीहरुको व्यवहार परिवर्तन गर्ने।

कार्यक्रम संचालनः

यस कार्यक्रम अन्तर्गत कास्की जिल्लाको पोखरा महानगर पालिका २३ बाम्दी र पोखरा महानगर पालिका २२ पुम्दीभुम्दीमा भान्छा नै हरेक रोगको प्रथम उपचारक कक्ष हो भन्ने विषयक

विभिन्न जडिबुटिको प्रयोग गरी स्वास्थ लाभ गर्न सकिन्छ भन्ने विषयक अभिमुखिकरण गरी सम्पन्न गरियो।

लाभान्वित संख्याः ८१

१५. आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाहरुमा MSS कार्यान्वयन कार्यक्रम

विनियोजित रकम ३,००,०००।-

पृष्ठभूमिः

गण्डकी प्रदेश सरकार मातहतका आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाहरुको न्यूनतम सेवा मापदण्ड अनुगमन समीक्षा तथा फलोअप गर्नका लागि यो कार्यक्रम राखिएको हो।

उद्देश्यः

गण्डकी प्रदेश सरकार मातहतका आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाहरुको न्यूनतम सेवा उपलब्धताको बारे मूल्यांकन गरी आवश्यकता अनुसार सुदृढीकरण गर्नु।

कार्यक्रम संचालनः

यस कार्यक्रम अन्तर्गत यस कार्यालयको सेवा मापदण्ड अनुगमन र समीक्षा गर्दा प्राप्त नतिजा अनुसार मापदण्ड अनुसार अपुग देखिएका सामान औजार उपकरणहरु क्रमिक पूर्ति रुपमा पूर्ति गर्ने गरी सम्पन्न गरियो।

८. संघीय सरकारबाट प्राप्त शसर्त तर्फ वार्षिक कार्यक्रम संख्या : ७ र बजेट रु.३०३८०००।– अर्न्तगत सम्पादन गरेका कार्यक्रमको विवरण :

क.सं.	कार्यक्मको नाम	बजेट हजारमा	भौतिक प्रगति	वित्तीय प्रगति	कै.
१	आयुर्वेद औषधी खरिद	६४८	१००	१००	
२	पंचकर्म पुर्वकर्म कार्यक्रम	४८६	१००	१००	
३	विद्यालय आयुर्वेद शिक्षा तथा योग शिक्षा कार्यक्रम	१२२	१००	९३.४४	
४	प्रयोगशाला संचालन	४०५	१००	७१.११	
५	नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र तथा अभियान संचालन	१२१५	१००	९९.५१	

६	जेष्ठ नागरिकको लागि स्वास्थ्य प्रवर्द्धन सेवा कार्यक्रम	८१	१००	१००	
७	स्तनपायी आमाहरुलाई मातृशिशु सुरक्षार्थ दुग्धवर्धक तथा अन्य औषधि वितरण कार्यक्रम	८१	१००	१००	
	जम्मा :	**३०३८**	**१००**	**९५.६९**	

९. बार्षिक लक्ष्य अनुसार सम्पादन हुन नसकेका कार्यक्रमहरु :

- **यस आ.व. मा सम्पूर्ण कार्यक्रमहरु पूर्ण रुपमा सम्पन्न भयो ।**

१०. बिबिध

१०.१ कार्यक्रम कार्यान्वयन एवं सेवा प्रवाहका सबल पक्षहरुः-

क्र.सं.	सवल पक्षहरु
१	पूर्वकर्म (स्नेहन, स्वेदन), स्वस्थ जीवनशैली आदि आयुर्वेद चिकित्साका पद्धतिहरुबाट नसर्ने रोग तथा दिर्घ रोगीहरुको रोग न्यूनिकरण ररोकथाममा सहयोग भएको छ । स्वास्थ्य प्रबन्धनात्मक योग र रोग अनुसारको योग गर्न परामर्श दिइएको ।
२	विरामीहरुलाइ स्थानिय स्तरमा पाइनेजडिबुटीहरु महत्व तथा उपयोग गर्ने तरिका बारे जानकारी दिइएको । जडिबुटीहरुको पहिचान र सुरक्षित प्रयोग बारे सुचित गरिएको ।
३	नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र स्थापनाबाट तल्लोतह सम्म आयुर्वेद सेवा पुगेको।
४	आयुर्वेदको प्रचार प्रसारबाट गुणस्तरीय आयुर्वेद सेवामा विश्वास बढेको छ ।
५	पूर्वकर्म कार्यक्रम अन्तर्गतको स्नेहन, स्वेदन, जानुवस्ति, कटिवस्ति, शिरोधाराआदि आयुर्वेद चिकित्सा उपक्रमहरुको प्रभाव राम्रो देखिएको ।
७	प्रयोगशाला सेवा सन्चालन भए सँगै सेवाको प्रभावकारितामा बिश्वसनियता बढेको ।

१०.२ कार्यक्रम कार्यान्वयनमा आइपरेका समस्या, समस्या समाधानका लागि गरिएका उपाय तथा जिम्मेबार तह

क.सं.	कार्यक्रम कार्यान्वयनमा आइपरेका समस्याहरु	समस्या समाधानका उपाय	जिम्मेबार तह
१	सबारीसाधन को कारण दुर्गम स्थानमा कार्यक्रम गर्न नसकिएको	सवारी साधन खरिद गर्नुपर्ने	स्वास्थ्य मन्त्रालय
२	बजेट कम बिनियोजन को कारण धेरै areacoverage गर्न नसकिएको	थप बजेट विनियोजन हुनुपर्ने	स्वास्थ्य मन्त्रालय
३	कार्यालय भवनको भौतिक अवस्था कमजोर र कोठा अभावमा थप सेवा विस्तार गर्न नसकिएको	नयाँ भवन निर्माण वा तल्ला थप गर्ने वा ट्रस निर्माण	स्वास्थ्य मन्त्रालय
४	कर्मचारीलाई नियमित तालिमको अभाव	वर्षमा कम्तीमा ४ क्षमतावृद्धि तालिम हुनुपर्ने	स्वास्थ्य मन्त्रालय
५	जनशक्ति अभाव	O & M सर्भे गरि आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्था गर्ने	स्वास्थ्य मन्त्रालय

१०.३ कार्यक्रम कार्यान्वयन एवं सेवा प्रवाहका चुनौतीहरुः-

क्रसं.	चुनौतिहरु (बाह्य र आन्तरिक)
१	थप सुविधा र सेवायुक्त विशेषज्ञ सहितको आयुर्वेद अस्पताल नहुनु ।
२	कर्मचारीलाई तालिमको व्यवस्था कम हुनु ।
३	भौतिक पूर्वाधारको कमी हुनु साथै कर्मचारी आवास नहुनु ।
४	आयुर्वेद कार्यक्रमको बजेट न्युन हुनु ।
५	दरबन्दी संशोधन गरी समयानुकुल थप सेवा दिने गरी कर्मचारीको व्यवस्था गरिनु पर्ने ।
६	स्वास्थ्य प्रबधर्नात्मक र उपचारात्मक सेवाका लागि स्पस्ट कार्यक्रम र निर्देशन हुनु पर्ने ।

१०.४ कार्यक्रम कार्यान्वयन एवं सेवा प्रवाह गर्दाका मुख्य सिकाईः-

१. आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम सञ्चालनले गर्दा जनमानसमा आयुर्वेद चिकित्सा सेवा प्रति विश्वास बढेको

२. कार्यक्रम समयमा नै शुरु गर्नुपर्ने

३. ऐन नियमको अध्ययन गरीरहनु पर्ने

४. समुदायको आवश्यकताअनुसारको कार्यक्रम बनाउनस पर्ने
५. कुनै पनि कार्यक्रम गर्दा स्थानीय जनप्रतिनिधिहरुको एवं जनसहभागिता सुनिस्चित गर्नुपर्ने
६. कार्यक्रम निरन्तरताको सुनिस्चितता हुनुपर्ने र संचालन प्रक्रियाको बारेमा ओरियन्ट हुनपर्ने
७. पुर्बकर्म, पंचकर्म, तथा क्षार सुत्र सेवा प्रभावकारी ढंगले संचालन गर्नको लागि आवश्यक जनशक्ति सहितको अन्तरङ्ग (INDOOR) सेवा बिस्तार गर्नुपर्ने
८. अत्यावश्यक आयुर्वेद औषधिहरुको सुची परिमार्जन गरि औषधिहरु थप गर्नुपर्ने

भावी कार्य योजना

- बजेटको अख्तियारी समयमै आए बार्षिक कार्यक्रम निर्धारित समयमै कार्यक्रम सम्पन्न गर्ने ।
- विस्तारित सेवामा अकुपंचर फिजियोथेरापी क्षारसूत्र सःशुल्क फार्मेसी समिति मार्फत संचालन गर्ने ।
- प्रदेशस्तरीय आयुर्वेद तालिम साइट बनाउनको लागि निरन्तर प्रयास गर्ने।

निष्कर्ष र सुझाव

समग्र रुपमा आ.व.०८०/८१ मा चालु तर्फ ७२.०७ प्रतिशत, पुँजीगत तर्फ ९६.८८ प्रतिशत र संघ सशर्त तर्फ ९५.६९ प्रतिशत / समग्र भौतिक प्रगति ९६.३३ प्रतिशत भएको हुदा आयुर्वेद सेवा प्रबाह राम्रो मान्न सकिन्छ ।

कार्यालयलाई आगामी बर्ष सबारीसाधनको उपलब्धता हुनु अनिवार्य नै छ ।

कार्यालयले आयोजना गरिएको अर्धवार्षिक र वार्षिक समिक्षा गोष्ठीबाट प्राप्त भएका सुझावहरु :

- **तत्काल गर्न सकिने**

१) कास्की जिल्ला भित्र रहेका औषधालयहरुमा पालो पालो रिपोटिङ बैठक बसी भएका समस्याको समाधानको बाटो पहिल्याउन निर्देशनालयबाट १ प्रतिनिधि, गण्डकी आयुर्वेद औषधालयबाट १ प्रतिनिधि र समस्या भएको ओषधालयको १ प्रतिनिधिको समिति बनाई छलफल एवं समन्वय माफृत समस्या समाधानको पहल गर्नुपर्ने ।

२) परम्परागत स्वास्थ्यकर्मीहरुको लगत संकलन एवं उनीहरुसँग रहेको ज्ञानको लिपिवद्ध गरी संरक्षणको पहल गर्नुपर्ने ।

३) आयुर्वेद स्वास्थ्यकर्मीहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्न वर्षमा कम्तिमा ३ वटा तालिमको व्यवस्था मिलाउनुपर्ने ।

४) कास्की जिल्ला भित्र रहेको जडिबुटिहरुको लगत संकलन, प्रकाशन र व्यवसायीक खेती सम्बन्धी तालिम एवं जडिबुटि खरिदको प्रत्याभूति गर्ने ।

५) हरेक औषधालयहरुमा स्नेहन, स्वेदन, शिरोधारा, वस्ति, नस्य, अभ्यङ्ग आदि उपक्रमहरुको संचालनको लागि अभ्यङ्गकर्ताको रुपमा १ पुरुष र १ महिलाको दरबन्दीको व्यवस्था गर्नुपर्ने ।

६) जेष्ठ नागरिकको लागि घुम्ती शिविरहरु संचालन गर्ने ।

७) स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिहरुलाई आयुर्वेद, स्वास्थवृत, जीवनशैली व्यवस्थापन, योग सम्बन्धी थप अभिमुखीकरण तालिम संचालन गर्नुपर्ने ।

८) आयुर्वेद सेवाको गुणस्तर कायम राख्न अधिकार सम्पन्न अनुगमन समिति गठन गरी नियमित अनुगमन गर्नुपर्ने ।

- **अल्पकालमा गर्न सकिने**

१) वेगनास आयुर्वेद औषधालयको नाममा रहेको ५० रोपनी जग्गामा रोपिएका १४०० जडिबुटिहरको नाम, प्रयोज्य अङ्ग, प्रयोग बारे जानकारी सहितको नेमप्लेट तयार गरी त्यसको संरक्षण, पहिचान एवं सामान्य प्रयोगको ज्ञान लिने उद्देश्यले महिनामा १ विद्यालयबाट कक्षा ९-१० का विद्यार्थीहरुलाई अवलोक भ्रमण गराउने सो को लागि जडिबुटि उद्यानको हेरचाह गर्न २ माली र १ द्रव्यगुण विज्ञ वा आयुर्वेद चिकित्सको व्यवस्था प्रदेश सरकार र स्थानीय तहको सहकार्यमा गर्नुपर्ने ।

२) हरेक जिल्ला स्तरीय आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाहरुलाई जनशक्ति थप सहित अस्पतालको रुपमा विकास गर्नुपर्ने ।

३) देउराली आयुर्वेद औषधालयको नाममा प्राप्त जग्गामा औषधालय भवन निर्माणको लागि गाउँपालिका र प्रदेश सरकारको सहकार्यमा आगामी आ. व. मा बजेटको व्यवस्था गर्नुँपर्ने ।

४) स्वास्थ्य शिक्षाको पाठ्यक्रमा आयुर्वेद एवं वैकल्पिक चिकित्सा पद्धतिहरुको केही पाठहरु तयार गरी आगामी शैक्षिक सत्रबाट अध्ययन अध्यापन शुरु गर्नुपर्ने ।

- **दीर्घकालमा गर्न सकिने**

१) गण्डकी आयुर्वेद औषधालय स्तरोन्नती भई चिकित्सालय हुन गई रहेको अवस्थामा यसलाई दिगो गुणस्तरीय सेवाको निरन्तरताको सुनिश्चितताको लागि भवन निर्माणलाई प्राथमिकता प्रदान गरी स्वास्थ्य संस्था मापदण्ड अनुरुपको चिकित्सालय भवन निर्माण गर्नुपर्ने ।

२) आयुर्वेद औषधिहरुको गुणस्तर मापन गर्न सक्ने प्रयोगशालाको स्थापना गरी, आयुर्वेद औषधीहरुको गुणस्तर कायम राख्न अनुगमन गर्नुपर्ने ।

३) हरेक वडामा आयुर्वेद सेवा पुर्‍याउने उद्देश्यले थप सेवा केन्द्रहरको स्थापना एवं संचालन गर्दै जानुपर्ने ।

१०. फोटोहरु :

महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुको लागी आयुर्वेद सेवा सम्बन्धि अभिमुखीकरण कार्यक्रम

भरतपोखरी स्वास्थ्य चौकी

कास्कीकोट स्वास्थ्य चौकी

जेष्ठ नागरिक आरोग्य सेवा

श्री जटाशंकर धार्मिक विकास समितिको परिसर

राधाकृष्ण वृद्धाश्रम

पोखरा वृद्धाश्रम

स्थानीय जडिबुटी अभिमुखीकरण कार्यक्रम

ट्राफिक प्रहरीलाई नस्य तथा जल नेती क्रिया संचालन कार्यक्रम

स्वास्थ्य प्रबर्धनमा गृहिणीहरुकालागी भान्सा सुधार कार्यक्रम:

पुम्दीभुम्दी

बाम्दी

संगठित रुपमा योग संचालन कार्यक्रम-

जिल्ला प्रशासन कार्यालय, कास्की

अन्नपूर्ण गाउँपालिका , माछापोखरी, कास्की

विद्यालय आयुर्वेद र योग शिक्षा कार्यक्रम

रुपा गाउँपालिका, खडागाउँमा

केदारेश्वर वैदिक गरुकुल विद्याश्रमका

अन्नपूर्ण माध्यामिक विद्यालय,

मादी गाउँपालिका वडा नं १ सिक्लेस

नागरिक आरोग्य अभियान संचालन

सक्नेरी, पोखरा २६

अन्नपर्ण गा.पा., नाउडाँडा

सक्नेरी, पोखरा २६

जिल्ला समन्वय समिति, सभाहल, कास्की

विश्व स्तनपान सप्ताह (August 1st – 7th) 2023 :

पोखरा स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान

स्वास्थ्य चौकी, सिक्लेस

पोखरा स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान

राष्ट्रिय/अन्तराष्ट्रिय योग दिवस :

पोखरा प्रदर्शनी केन्द्र. नयाँ बजार. पोखरा

पोखरा २६. सक्नेरी

अग्निकर्म, शिरावेद :

Paraphimosis

अक्कुपन्चर, कपिंग, मर्म

शिरोधारा

जानु वस्ती

मात्रा वस्ती

अग्नि कर्म पश्चात घृतकुमारी पत्र लेप

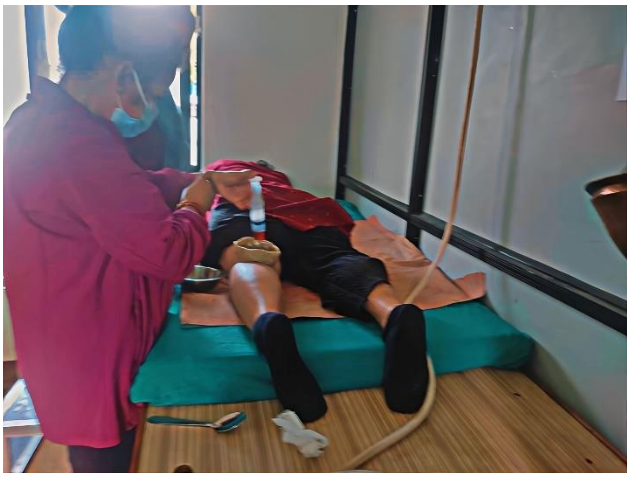

चूर्ण एवं तेल औषधि निर्माण

गण्डकी प्रदेश सरकार
सामाजिक विकास तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय
स्वास्थ्य निर्देशनालय

गण्डकी आयुर्वेद औषधालय

कास्की, नेपाल

''मेरो स्वास्थ्य मेरो जिम्मेवारी'' को नारालाई आत्मसात् गर्दै आफ्नो अस्वस्थकर क्रियाकलाप त्यागेर विद्यार्थीहरुलाई स्वस्थवृत्त, स्वस्थ जीवनशैली सम्वन्धी सचेतना गराउने, योगको बारेमा जानकारी तथा योगका विभिन्न क्रियाकलापहरुको अभ्यास गराउने एवं घर वरिपरिका जडिबुटि र यिनको उपयोगको सम्वन्धमा सामान्य जनकारी गराउँदै आफ्नो विद्यालयमा विद्यालय आयुर्वेद तथा योग शिक्षा संचालन गरी स्वस्थ समाजको निर्माण गर्न प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछु ।

रुपा गाँउपालिका अन्तरगतका माध्यामिक विद्यालयहरु :

चन्द्रप्रभा माध्यामिक विद्यालय, भिरचोक
श्री भोलानाथ पौडेल
श्री केदार रेग्मी

रुपाज्योती मा.वि., तालबेसी
श्री पार्वती बास्तोला
श्री अमृत भट्टराई

पृथ्वीरुपा मा.वि., खोलाको छेउ
श्री कृष्ण बहादुर खड्का
श्री अनिलबाबु न्यौपाने

शिवालय माध्यामिक विद्यालय, थुम्की
श्री शान्ता तिमिल्सेना
श्री रस्मिला खनाल

जटेश्वर माध्यामिक विद्यालय, बाह्रपिर्के
श्री युवराज अधिकारी
श्री मोहन राना

गाँउफर्क माध्यामिक विद्यालय, खाल्टे
श्री प्रकाश ओझा
श्री रविना के.सी.

जनता माध्यामिक विद्यालय, पोल्याङ
श्री सन्तोष पाण्डे
श्री हरि प्रसाद अधिकारी

विश्वशान्ती मा.वि., देउराली
श्री अच्युत पौडेल
श्री प्रदिप पौडेल

कालिका माध्यामिक विद्यालय, स्यास्त्री
श्री हरिचन्द्र ओझा
श्री सुर्यशरण ढुगांना

ठेगाना : पोखरा-२६, लेखनाथ (गुगल प्लस कोड 52HW+PR3 Lekhnath) फोन नं. ०६१-५६३५२८
E-mail : gandakiayurveda@gmail.com Website : www.gaa.gandaki.gov.np

Scanned with CamScanner

स्थानीय नागरिक आरोग्य समिती
रुपा गाँउपालिका, कास्की

संयोजक : श्री नवराज ओझा, अध्यक्ष, रुपा गाँउपालिका
सदस्य : डा.सुवास सुवेदी, प्रमुख, अस्पताल
सदस्य : श्री रामचन्द्र ओझा, स्वास्थ्य शाखा संयोजक
सदस्य : श्री बाबुराम गैह्रे, शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखा प्रमुख
सदस्य : श्री चुना क्षेत्री, समाजसेवी
सदस्य : श्री बल बहादुर श्रेष्ठ, समाजसेवी
सदस्य सचीव : श्री एकेश बहादुर थापा, प्रमुख देउराली आ.औ.

नागरिक आरोग्य समूह
७ नं. वडा, रुपा गाँउपालिका, कास्की

संयोजक : श्री कृष्णराज सुवेदी, वडाध्यक्ष, ७ नं.वडा कार्यालय
सदस्य : श्री जंग बहादुर भूजेल, रुपा ७
सदस्य : श्री प्रमिला श्रेष्ठ, रुपा ७
सदस्य : श्री इशा गुरुङ, रुपा ७
सदस्य : श्री कृष्ण बहादुर वि.क., रुपा ७
सदस्य : श्री रञ्जना सुवेदी, रुपा ७
सदस्य सचीव : श्री वेचन साह, प्रमुख हंसपोखरी आ.औ.

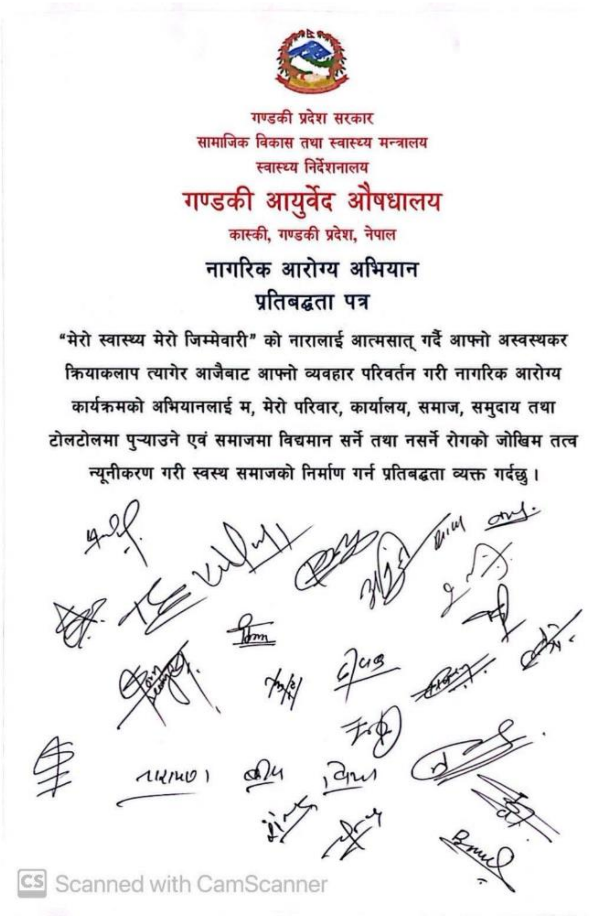
गण्डकी प्रदेश सरकार
सामाजिक विकास तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय
स्वास्थ्य निर्देशनालय
गण्डकी आयुर्वेद औषधालय
कास्की, गण्डकी प्रदेश, नेपाल
नागरिक आरोग्य अभियान
प्रतिबद्धता पत्र

"मेरो स्वास्थ्य मेरो जिम्मेवारी" को नारालाई आत्मसात् गर्दै आफ्नो अस्वस्थकर क्रियाकलाप त्यागेर आजैबाट आफ्नो व्यवहार परिवर्तन गरी नागरिक आरोग्य कार्यक्रमको अभियानलाई म, मेरो परिवार, कार्यालय, समाज, समुदाय तथा टोलटोलमा पुऱ्याउने एवं समाजमा विद्यमान सर्ने तथा नसर्ने रोगको जोखिम तत्व न्यूनीकरण गरी स्वस्थ समाजको निर्माण गर्न प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछु ।

Scanned with CamScanner

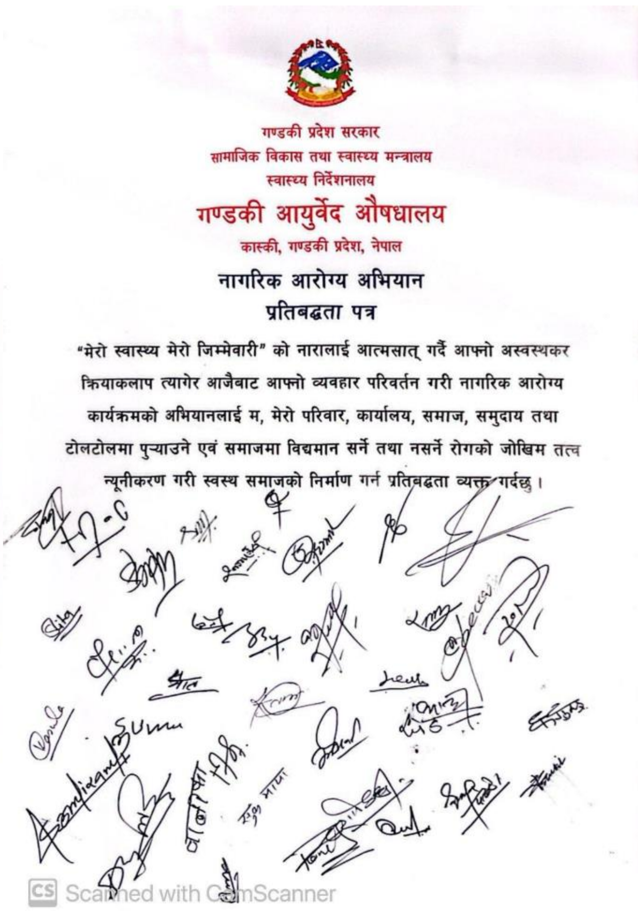
गण्डकी प्रदेश सरकार
सामाजिक विकास तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय
स्वास्थ्य निर्देशनालय
गण्डकी आयुर्वेद औषधालय
कास्की, गण्डकी प्रदेश, नेपाल
नागरिक आरोग्य अभियान
प्रतिबद्धता पत्र

"मेरो स्वास्थ्य मेरो जिम्मेवारी" को नारालाई आत्मसात् गर्दै आफ्नो अस्वस्थकर क्रियाकलाप त्यागेर आजैबाट आफ्नो व्यवहार परिवर्तन गरी नागरिक आरोग्य कार्यक्रमको अभियानलाई म, मेरो परिवार, कार्यालय, समाज, समुदाय तथा टोलटोलमा पुऱ्याउने एवं समाजमा विद्यमान सर्ने तथा नसर्ने रोगको जोखिम तत्व न्यूनीकरण गरी स्वस्थ समाजको निर्माण गर्न प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछु ।

Scanned with CamScanner

गण्डकी प्रदेश रकार

स्वास्थ्य मन्त्रालय

स्वास्थ्य निर्देशनालय

गण्डकी आयुर्वेद औषधालय

लेखनाथ, कास्की, पोखरा

फोन नं: ०६१-५६०५२८

E-mail : gandakiayurveda@gmail.com

Website : gaa.gandaki.gov.np